

PASTABOS IR PASIŪLYMAI

Dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybos sprendimų projektų TSP-222 „Dėl Šiaulių lopšelio-darželio „Žilvitis“ reorganizavimo, prijungiant jį prie Šiaulių Medelyno progimnazijos“ ir TSP-223 „Dėl Šiaulių lopšelio-darželio „Auksinis raktelis“ reorganizavimo, prijungiant jį prie Šiaulių Zoknių progimnazijos“

2024-04-25

Vadovaudamiesi Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymu atlikome 2024-05-02 Šiaulių miesto savivaldybės tarybos posėdžiui teikiamų sprendimų projektų TSP-222 „Dėl Šiaulių lopšelio-darželio „Žilvitis“ reorganizavimo, prijungiant jį prie Šiaulių Medelyno progimnazijos“ ir TSP-223 „Dėl Šiaulių lopšelio-darželio „Auksinis raktelis“ reorganizavimo, prijungiant jį prie Šiaulių Zoknių progimnazijos“ išankstinę priežiūrą (toliau – Sprendimo projektai).

Atkreipiame dėmesį į tai, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2024 m. balandžio 18 d. priėmė Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 5¹ ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymą (toliau – Pakeitimo įstatymas). Šis įstatymas įsigalios 2024 m. birželio 1 d. Tačiau Pakeitimo įstatymo 3 str. 2 d. savivaldybių švietimo įstaigų savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos įpareigos iki *2024 m. gegužės 31 d.* priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Pakeitimo įstatymu Švietimo įstatymas papildytas 59 str. 16 dalimi, nustatančia baigtinį sąrašą priežasčių, kurioms esant valstybės ar savivaldybės švietimo įstaigos vadovas nepasibaigus jo kadencijai gali būti atšaukiamas iš pareigų: 1) asmuo praranda nepriekaištingą reputaciją; 2) paaiškėja, kad dalyvaudamas viešame konkurse vadovo pareigoms eiti nuslėpė ar pateikė tikrovės neatitinkančius duomenis, dėl kurių negalėjo būti priimtas į vadovo pareigas. Taip pat pakeistas Švietimo įstatymo 5¹ str., reglamentuojantis nepriekaištingą asmens reputaciją. Atsižvelgiant į šiuos Švietimo įstatymo pakeitimus turi būti peržiūrėti švietimo įstaigų nuostatai.

Sprendimų projektų TSP-222 ir TSP-223 2.2 punktuose tvirtinami Medelyno progimnazijos ir Zoknių progimnazijos nuostatai. Nuostatų 35 punktuose nustatyti atvejai, kada švietimo įstaigos vadovas gali būti atšaukiamas iš pareigų, neatitiks Švietimo įstatymo 59 str. 16 d. nuostatų.

Vadovaujantis Pakeitimo įstatymo 3 str. 2 d., minėtų progimnazijų nuostatai turi būti pakoreguoti.

Taip pat Sprendimų projektais tvirtinamų Nuostatų 29.2 papunkčiuose nurodyta, jog Mero kompetencija yra nustatyti maksimalų etatų skaičių įstaigose, kas prieštarauja Vietos savivaldos įstatymo, Biudžetinių įstaigų įstatymo, Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nuostatoms.

Biudžetinių įstaigų įstatymo (toliau - BĮĮ) 5 straipsnio 3 dalis nustato, kokias funkcijas atlieka Biudžetinės įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija t. y.: 1) tvirtina biudžetinės

įstaigos nuostatus; 2) priima į pareigas ir atleidžia iš jų ar nušalina nuo pareigų biudžetinės įstaigos vadovą; 3) skiria ir atšaukia biudžetinės įstaigos stebėtojų tarybos (toliau – stebėtojų taryba) narius, jeigu biudžetinė įstaiga turi stebėtojų tarybą; 4) priima sprendimą dėl biudžetinės įstaigos buveinės pakeitimo; 5) priima sprendimą dėl biudžetinės įstaigos pertvarkymo, reorganizavimo ar likvidavimo; 6) priima sprendimą dėl biudžetinės įstaigos filialo steigimo ir jo veiklos nutraukimo; 7) skiria ir atleidžia likvidatorių arba sudaro likvidacinę komisiją ir nutraukia jos įgaliojimus; 8) sprendžia kitus šiame įstatyme, kituose įstatymuose ir biudžetinės įstaigos nuostatuose jos kompetencijai priskirtus klausimus”. Pažymėtina ir tai, kad 2023 m. lapkričio 16 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6, 15, 18, 21, 25, 27, 29, 33, 34, 38, 39, 43, 55, 60 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymas (toliau - Pakeitimo įstatymas)(įsigaliojo 2024-01-01), kurio 2 straipsniu buvo pakeistas 15 straipsnio 2 dalies 9 punktas, kuris nurodo, kad savivaldybės tarybos kompetencija yra savivaldybės biudžetinių įstaigų nuostatų tvirtinimas mero teikimu (iki pakeitimo buvo "savivaldybės biudžetinių įstaigų struktūros, nuostatų ir darbo užmokesčio fondo tvirtinimas didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičiaus savivaldybės biudžetinėse įstaigose nustatymas mero teikimu"). Pakeitimo įstatymo 6 straipsniu buvo pakeistas ir 27 straipsnio 2 dalies 6 punktas, kuris nurodo, jog meras teikia savivaldybės tarybai tvirtinti savivaldybės biudžetinių įstaigų nuostatus. Atsižvelgiant į Pakeitimo įstatymo nuostatas, darytina išvada, kad Vietos savivaldos įstatymas nesuteikia teisės Merui nustatyti maksimalų etatų skaičių įstaigose. Tarptautinių žodžių žodyne nurodoma, kad etatas yra laikomas pareigybiniu vienetu, o atsižvelgiant į BĮ 11 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatas, kurios nurodo, kad biudžetinės įstaigos vadovas nustato biudžetinės įstaigos struktūrą ir darbuotojų pareigybių sąrašą, darytina išvada, kad pareigybių skaičių biudžetinės įstaigos vadovas gali nusistatyti savarankiškai. Be kita ko, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 4 straipsnio 1 dalis taip pat nurodo, kad „Biudžetinės įstaigos pareigybių skaičių ir pareigybių sąrašą, naudodamasis ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintu Lietuvos profesijų klasifikatoriaus kodu ir pritaikydamas profesijos pavadinimą konkrečiai pareigybei įvardyti, nustato biudžetinės įstaigos vadovas, konsultuodamasis su darbuotojų atstovais.“

Atkreipiamė Jūsų dėmesį, kad viešojoje teisėje taikomi įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgaliojimus, kurie jiems suteikti konkrečiomis teisės aktų normomis ir svarbu, kad institucijos, vykdydamos įstatymais joms priskirtą veiklą, veikėtų tik taip, kaip numato teisės aktai. Pagal viešojoje teisėje įtvirtintą principą, viešojo administravimo subjektams viskas, kas tiesiogiai neleista įstatymo, yra uždrausta. Atsižvelgiant į tai, kas pateikta aukščiau, darytina išvada, kad Sprendimų projektais tvirtinami Nuostatai neatitinka BĮ bei VSI nuostatų, siūlome Nuostatus tikslinti, kad jie atitiktų šiuo metu galiojantį teisinį reglamentavimą.